

Gálatas

en el mixteco del suroeste del distrito de Tlaxiaco
(meh)

Se usan los corchetes [] para encerrar las palabras en que hay duda de que estén en el texto original.

Se usan los medio corchetes ⁂ para encerrar palabras adicionales que no se encuentran en el texto original. Se escriben para ayudar a la comprensión de la lectura.

©Wycliffe Bible Translators, Inc 2015

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mx/>

Tutu' ntee Pablo nuun' ñivi ñuun' Galacia

Saludo

1 ¹ Maání', Pablo téé nì' nuun' tutu' ya'á. Nísotíñú nì' ya kúvi nì' iin Apóstol, ya chúichí Ndiosí' stekútú'ún nì' tu'un re'. Nsú rá ñivi ví ya nchuichí nu'u' ni ya nsá ñani ñivi nu'u' kunisotíñú nì'. Chi maá Jesucristo jín tátá'-ó ya kúvi Ndiosí' ñani ráa nu'u'. Jee Ndiosí' ví ya nxináteku ii' re' Jesús nteñu rá ní'i' jee nxínákoo re' yikikúñu-u jee tékú'-u. ² Maání' jín nì'i' rá ñani' kúneí ini' ráa Jesús ya kútá'án jín nì', tájí rán' tutu' ya'á nuun' ráno'ó ñivi, ya kúneí ini' rán Jesús, ya néé' nuun' rá ñuun' Galacia, ya kútútú rán nuun' rá ñuun' yukuán.

³ Ndiosí' ví tátá'-ó jee Ito'o'-ó Jesús ví Cristo, ya kuíni káchí' ya ñani Ndiosí' re' sáva tatúní' re' nuun' rá ñivi íyó ñiví. Ná ka' koo maní ini' ráa ka' kuneyá ráa ráno'ó jín ya vaneva'a kuvi ini' rán sa'á ráa. ⁴ Nsoko' Jesús maaré' ya ní'i' re' jie'e' kuachi-ó, sáva sikáku re' yó, sáva ntu íyó kaka-ó ichi tu'un káné'én, sáni sá'á rá ñivi néé' ñiví vitan ya ntu yí'í ráa nuun' re'. Nsa'á re' su'va sáni kuíni tátá'-ó Ndiosí'. ⁵ Nakuetú'ún ntaká ñivi ya vii kúñá'nú Ndiosí' nínkání. Su'va koo. Amén.

Ntú íyó inka tu'un ya síkaku ñivi

⁶ Tíví xíni' nì' ya xínóo ñama ví'í rán Ndiosí', ya nkana re' ráno'ó ki'i' rán chiji na'á re', jie'e' íyó máni ini' Cristo né'yá re' ráno'ó, sú ntu íyó nì'in' rán maa. Jee ntiin rán inka tu'un ká'án' sín, ya káchí' ráa ya kúvi tu'un vá'a, naní evangelio. ⁷ Soo ntuví inka tu'un va'a ya síkaku-u yó, naní evangelio. Chisa' kuachi íyó ya sava ñivi stáñá'án ráno'ó, jee kuíni ráa sama ráa tu'un vá'a jie'e' Cristo ⁸ Retú maarán' áxí retú iin najiá'á' íí' Ndiosí', naní ángel, vaji súkún stekútú'ún nuun' rán

iin tu'un ya ká'án' sín nuun' tu'un vá'a ya ya nstékútu'ún rán' nuun' rán, na ka' xinó'o ka' Ndiosí' maa nuun' ñú'ún' xéen'.

⁹ Ya nkachi' nì' maa xí'na, jee ntañú'ún niko tukuni káchí' nì' maa. Retú né ni iin stékútu'ún nuun' rán iin tu'un ya ká'án' sín nuun' tu'un vá'a ya ya ntiin rán', na ka' xinó'o ka' Ndiosí' maa nuun' ñú'ún' xéen'.

¹⁰ Sáájee, jín tu'un ká'án' nì' ya'á, ¿á nánukú nì' ya kínoo va'a nì' nuun' rá ñivi áxí nuun' Ndiosí'? ¿Á nánukú nì' ya kuva'a ini' rá ñivi kune'yá ráa nu'u'? ¡Ntúvì! Chi ré nánukú nì' ya kuva'a ini' rá ñivi kune'yá ráa nu'u', jee nsú musú' jíatíñú Cristo kúvi nì', nékúvi.

Naja nkenta Pablo kúvi iin tee chúichí Ndiosí' naní apóstol

¹¹ Ráno'ó ñani' jín ku'va. Sá'á nì' ya kúká'nú ini' rán, ya tu'un vá'a ya stékútu'ún nì', nsú tu'un ntaji ñivi ví. ¹² Chi ntu nni'in' nì' tu'un vá nuun' ñivi. Ni ntu nxiné'én' ráa maa nu'u'. Soo nni'in' nì' tu'un vá chi Jesucristo nstúvi maa nuun' nì'.

¹³ Nteso'o rán sáá naja nsá'á nì' sáá ñéñu'un nì' Ndiosí' sáni xiné'én' rá ñivi Israel, ya naní ñujiín' Judismo. Jee nsá'á kini nasíkuiti nì' rá ñivi kúneí ini' ráa Jesús, jee xínáán' nì' ráa.

¹⁴ Jee nkaa nì' ka' kúñá'nú nì' nuun' ñujiín' Judismo, nsú ká' rá inka tá'án nì' jíá'nu nkáá jín nì'. Nkúkaña ini' nì' nsíkúnkuvì nì' rá “costumbre” ya nxinóo rá jíí' yana'án nì' nuun' rán'.

¹⁵ Soo ne sáá ñú'ún chíji náná' nì' nu'u' jee nsá'á sín Ndiosí' nu'u' sáva kuniso nì' tiñu táji re'. Jee nkana re' nu'u', chí nyo manì ini' re' nne'yá re' nu'u', ya ntu íyó nì'in' nì'. Jee tiempú' nkuini re' jee ¹⁶ stúvi re' se'ya re' nuun' nì', sáva stekútu'ún nì' jie'e' vá nuun' rá ñivi ntu kúvi Israel. Sáá nsá'á re' su'va, jee ntu kuísá níkatu'ún nì' inka ñivi jie'e' tu'un vá. ¹⁷ Ni ntu ña'an' nne'yá nì' rá tee ñuun' Jerusalén ya njia'a Ndiosí' tiñu apóstol nuun' ráa, ne ntiá'an taji re' tiñu vá nuun' nì'. Soo ña'an' nì' Arabia. Jee nnikó tuku nì' ñuun' Damasco.

¹⁸ Saájee njia'a unì' kuiya', jee ña'an' nì' ñuun' Jerusalén nne'yá nì' Pedrú'. Saájee nkinoo nì' xa'un' kivi' yukuán jín re'.
¹⁹ Soo ntu nínì' nì' ni ñin rá inka apóstol. Kuachi Jacobo nini' nì' ya kúvi re' ñani' Ito'o'-ó Jesús. ²⁰ Tiin kuéntá' rán, ya jínì' Ndiosí' ya ntu kátú'ún nì' jín tu'un téé nì' nuun' rán. ²¹ Jee kuíre ña'an' nì' rá ñuun' Siria jín Cilicia. ²² Jee rá ñivi ya kúnei ini' raa Cristo, ya néé' raa rá ñuun' Judea, ntiá'an kuni' raa nu'u'. ²³ Kuachi nteso'o raa ya: "Tee ya nito u'vi' yó xí'na, jee ntañú'ún stékútu'ún re' tu'un Jesús ya kúnei ini'-ó. Jee nnukú re' xináán' re' tu'un vá nékúvi." ²⁴ Jee nákuetú'ún raa Ndiosí' jie'e' ya nsa'á-a jín nì'.

Rá inka Apóstol chúichí Ndiosí', ntiin kuéntá' raa tiñu níso Pablo

2 ¹ Ñajee njia'a uxì' kumì' kuiya', jee ña'an' tuku nì' ñuun' Jerusalén jín Bernabé. Jee nkutá'án Tito jín rán'.
² Jee ña'an' nì' yukuán sáni nstúvi Ndiosí' nuun' nì' ya íyó kì'in' nì' yukuán. Jee nnutútú sín nì' jín rá tee kúñá'nú nuun' rá ñivi ya kúnei ini' raa Jesús. Jee nnakani nì' nuun' raa tu'un vá'a Jesús ya stékútu'ún nì' nuun' rá ñivi rá inka nación. Nsa'á nì' ya'á sáva tiin kuéntá' raa ya íyó nãa' tiñu sá'á nì' sáva nkuíchi ini' raa tiñu vá, sáva ntu nsá'á ka'á nì' tiñu nsa'á nì' yana'án jín ya sá'á nì' ntañú'ún. ³ Yukuán nnee' Tito jín rán'. Jee sú kúvi re' tee ichiyúkún' se'ya ñuun' Grecia, ya ntu kúvi re' tee ñuun' Israel, soo ntu ntetuvì raa sa'á re' "costumbre" rá ñivi Israel, ñani circuncisión. ^{2,3} ⁴ Nkutútú sín rán' su'va, chi nkivi tee ká'ví ni ya káchí' raa ni ka' ya kúvi raa ñani'-ó. Nkivi yu'u raa nteñu-ó, sáva kune'yá yu'u raa jie'e' ya íñí núne-ó nuun' ley^{2,4} ñivi Israel, chi yí'í-ó nuun'

^{2,3} Circuncisión kúvi ya sííyo raa ntí' ñiin xini' nuun' ii' tee. Circuncisión kúvi seña ya stúvi-i ya ñin tee kúvi ichiyúkún' Israel, ya kúvi ñivi Ndiosí'. Jee njia'a Ndiosí' ley nuun' Moisés tiempú' yana'án ví'í. Jee ley vá káchí' ya rá tee ya kúvi ichiyúkún' Israel íyó sá'á "circuncidar" raa rá se'ya yí'í raa
^{2,4} Ley ñivi Israel kúvi tu'un ntatún' Ndiosí' nuun' rá ñivi ya kúvi ichiyúkún'

Cristo Jesús. Sá'á raa su'va sáva nanukú raa ya sikúнкуvi-ó ley vá jee nuvi tuku-ó musú' ya ki'i-ó chiji xintín ley vá.

⁵ Nintí'ín ntu njí'a rán' koo su'va ya kuíni raa, sáva kinoo ya naá' tu'un va'a Jesús jín rán.

⁶ Rá tee kúná'nú nuun' rá ñivi ya kúnei ini' raa Jesús. (Rá ñivi káchí' ya kúná'nú rá tee vá, soo ntuná' ítú ini' nì' ji'e' ya kúná'nú raa áxí ntuví. Ndiosí' ntu sá'á kuéntá' ji'e' vá, chi ñin ni kúvi raa nuun' re'). Soo rá tee kúná'nú vá ntu ntatúní' raa ya sama nì' tu'un stékutu'ún nì'. ⁷ Chisa' nsá'á raa kuéntá' ya ntetínú Ndiosí' nu'u' ya stékutu'ún nì' tu'un vá'a Jesús nuun' rá se'ya inka nación, ya ntu sá'á raa “circuncidar”, kuéntá' ntetínú re' Pedrú' ya stékutu'ún-u maa nuun' rá ñivi ya kúvi ichiyúkún' Israel, ya sá'á raa “circuncidar”. ⁸ Chi maá Ndiosí' chineí chituví re' Pedrú' sáva kunisotínú-u ya kúvi-i apóstol ya stékutu'ún-u tu'un vá'a Jesús nuun' rá ñivi ya kúvi ichiyúkún' ñuun' Israel. Jee suni sukuán chineí chituví re' nu'u', sáva kunisotínú nì' ya kúvi nì' apóstol ya stékutu'ún nì' nuun' rá ñivi rá inka nación. ⁹ Jee jíní' rá ñivi ya Jacobo, Pedrú', jín Juan ví rá tee kúná'nú nuun' rá ñivi ya kúnei ini' raa Jesús. Jee ni núní' raa nsá'á kuéntá' ya ntaji Ndiosí' tiñu vá nuun' nì' jee chineí chituví re' nu'u'. Jee ta'an nì' jín Bernabé ntiin raa na'á rán', ji'e' nkuva'a ini' raa nne'yá raa ránu'u'. Nsá'á raa su'va sáva stúvi raa ya kunuún ini' ntaká rán' ya kīsatínú nì' jín Bernabé nteñu rá ñivi inka nación, jee kīsatínú raa nteñu rá ñivi ya kúvi ichiyúkún' Israel. ¹⁰ Kuachi kuiti' nīkā' raa ya kotova'a rán' rá ñivi lá'ví. Jee tiñu vá ní'ví ini' nì' sa'á nì'.

Nnuxeen' Pablo nuun' Pedrú'

¹¹ Soo sáá nkenta Pedrú' ñuun' Antioquía, jee nnuni'in máá maání' nuun' re', chi nstíví re' tiñu nsá'á re'. ¹² Jee yukuán nkenta tee ká'ví ni ya ntají Jacobo. Jee ne ntiá'an nkenta raa, nyaji' Pedrú' jín rá ñani' rá inka nación ya ntu kúvi raa ñivi

Israel. Soo sáá nkenta rá tee vá, jee nxinóo re' rá ñivi inka nación jee nkusín re', chi yú'ví' re' rá tee ya káchí' ya íyó sikúнкуvi-ó rá “costumbre” rá ñivi Israel ya sá'á “circuncidar”. ¹³ Jee rá inka ñivi Israel ya yí'í grupo yukuán, jee suni sansu'va nsá'á ráa jín re', sáni nkusín re'. Jee ne Bernabé nsikúvi ini' re' ya kutá'án re' sa'á re' sansu'va jín ráa.

¹⁴ Soo sáá nini' nì' ya ntu jiá'nu naa' ráa sáni káchí' ya naá' tu'un va'a Jesús, jee nkachi' nì' nuun' Pedrú' ichinúun' ni'í ráa: “No'ó ví tee Israel, jee nuun' jiá'nu nú kuéntá' tee rá inka nación, jee nuun' nsá jiá'nu nú kuéntá' tee Israel, ¿naja kúvi tetuvi nú rá ñivi rá inka nación sikúнкуvi ráa rá “costumbre” rá ñivi ichiyúkún' Israel?”

Rá ñivi ichiyúkún' Israel jín rá inka ñivi, jee ñin nuún ni nanitá'ví' ráa retú kúneí ini' ráa Jesús

¹⁵ Suvirán' ví ichiyúkún' Israel ne nkaku rán', jee nsú ñivi inka nación kúvi rán' ya káchí' rán' ya ñivi kuachi kúvi ráa. ^{2:15}

¹⁶ Jee jíní'-ó ya ntu kenta kinoo naa' ñin ñivi nuun' Ndiosí' jie'e' ya núkú-u ya sa'á-a ya káchí' ley, ya njíá'a re' nuun' Moisés yana'án. Chisa' sííyo re' kuachi siki' ñivi sáva ku'va yu'ú re' ya kinoo naa'-a nuun' re' chi kúneí ini' ñivi vá Cristo Jesús. ññajee nkúneí ini'-ó Cristo Jesús, sáva sííyo Ndiosí' kuachi-ó, chi kúneí ini'-ó Cristo, jee nsú jie'e' ya núkú-ó sa'á-ó ya káchí' ley vá. Chi ni ñin ñivi ntu kínóo naa' nuun' Ndiosí' jie'e' ya núkú-u sa'á-a ya káchí' ley vá.

¹⁷ Soo nuun' nánukú-ó ya sííyo Ndiosí' kuachi-ó jie'e' yí'í-ó nuun' Jesús, jee ré níní nákuni-ó ya suni kúvi-ó ñivi kuachi nuun' Ndiosí', sáni xiné'én' ley Moisés nuun'-ó, ¿á sá'á Cristo ya kívi-ó nuun' kuachi? Ntuné kúvi su'va. ¹⁸ Chi ré naki'í tuku nì' nuun' ley vá, ya ya nxinóo nì' maa, jee tee nì' kuachi siki' nì' ya njíá'a nì' nuun' ley vá. ¹⁹ Chi jie'e' maá ley vá káchí' ya

^{2:15} Nkachi' rá ñivi Israel ya rá ñivi ya ntu káníjiá ley Moisés kúvi ráa ñivi kuachi. Saáva nkachi' rá ñivi Israel ya rá ñivi inka nación kúvi ñivi kuachi chi ntu nyí'í ráa chiji xintín ley.

íyó kuvi' nì' jiē'e' ya njia'a nì' nuun' ley vá, jee su'va nsa'á-a ya ní'i' nì' nuun' ley vá, sáva kuteku' nì' jín Ndiosí' jee kue'nu nì' ichi re'. ²⁰ Ta'an' nì' ní'i' nì' nuun' kurúsi jín Cristo. Saáva nsú ka' nu'u' ví ya tékú', chi maá Cristo ví ya tékú' ini' nì'. Jee ni tékú' nì' ini' yukukúñu nì' ya'á, jee jiá'nu nì' ichi jiē'e' kúneí ini' nì' se'ya Ndiosí'. Chi Cristo ví ya ñúnúun' re' nu'u' jee nasoko' re' maaré' ya ní'i' re' jiē'e' nì'. ²¹ Ntu kújiáá ini' nì' ya vá'a ntaji Ndiosí' nuun'-ó ya íyó máni ini' re' né'yá re' yó ya ntu íyó nì'in'-ó. Chi retú kinoo naa'-ó nuun' Ndiosí' jee sííyo re' kuachi-ó jiē'e' ya núkú-ó ya sa'á-ó ya káchí' ley vá, sú ntu kúvi sukuán, soo rétán' sukuán, yukuán jee kuéntá' ntu nýyotiñu ya ní'i' Cristo jiē'e'-ó, nékúvi, sùka' íyótiñu ya ní'i'-i.

Kaníjiá-ó Ley áxí kuneí ini'-ó Jesús

3 ¹ ¡Na naan' rán ka'! Rá ñani' ñuun' Galacia. ¿Né iin nsatási ráno'ó jee nxiná'ví-i ráno'ó? Chi nxiné'én' kaji nì' ráno'ó naja ni'i' Cristo nuun' kurúsi jiē'e'-ó. ² Kuachi kuíni nì' katú'ún nì' tu'un ya'á ráno'ó. ¿Nasa nni'in' rán Tachi' i' Ndiosí'? ¿Á nni'in' rán re' chi nsikúnkuvi rán sáni káchí' ley Moisés? ¡Ntuví kuiti'!, chi nni'in' rán maa chi ínú ini' rán tu'un Jesús sáá nteso'o rán maa. ³ ¿Naja kúvi ya naan' ví'í ráno'ó sukuán? Chi xí'na ka' nni'in' rán Tachi' i' ya nsa'á re' ya nkijié'é jiá'nu rán ichi Ndiosí', jee ntañú'ún ¿á nánukú rán inu rán kue'nu rán jín ya núkú rán sa'á rán rá “costumbre” vá jín fesá' ñuné'yú' maárán, rúsa? ⁴ Nxin'ó ñivi ráno'ó kue'e' tunó'ó jiē'e' tu'un vá'a Jesús. ¿Á nno'o ka'á rán, rúsa? ¡Va'a ka' retú ntu nnó'o ka'á rán! ⁵ ¿Na jiē'e' táji Ndiosí' Tachi' i' re' nuun' ráno'ó jee sá'á re' rá milagrú' nteñu rán? Ntu sá'á re' maa jiē'e' ya núkú rán sa'á rán ya káchí' ley, chisa' sá'á re' maa jiē'e' ya kúneí ini' rán tu'un vá'a re' ya nteso'o rán.

⁶ Abraham nkuneí ini' re' Ndiosí', saáva njia'a yu'ú-u ya kínóo naa' re' nuun'-u. ⁷ Su'va íyó kuni' rán ya rá ñivi kúneí ini' raa Jesús, suviráa kuvi rá se'ya Abraham ichinúún' Ndiosí'. ⁸ Chi tu'un Ndiosí' níso nuun' tutu', jee ne tió chiji,

nstú'va tu'un vá ya sííyo Ndiosí' kuachi rá ñivi ntaká nación ya kúneí ini' ráa re' sáva ku'va yu'ú re' ya kinoo naa' ráa nuun' re', [sú ntu kúvi ráa ñivi Israel]. Chi nstekútu'un Ndiosí' tu'un vá'a re' ne yana'an ví'í nuun' Abraham, jee nkachi'-i ya: “Kuatíñú nì' no'ó sáva [sa'á nì' ya] netu' kuvi ñivi ntaká nación.”⁹ Saáva rá ñivi kúneí ini' ráa Ndiosí', sá'a re' ya netu' kuvi ráa jín Abraham, ya nkúneí ini' re' Ndiosí'.

¹⁰ Chi chisónínu ley ntaká rá ñivi ya nánukú ráa sa'á ráa ya káchí' ley vá, sáva kinoo naa' ráa nuun' Ndiosí'. Chi káchí' ley Moisés ya néé' nuun' tutu': “Chisónínu Ndiosí' ntaká ráa xinó'o re' ráa ya ntu kúní'in ráa kánjíá ráa nì'i kuiti' ya tátúní' ley ya néé' nuun' tutu'.”¹¹ Jee kaji kuiti' ya ni ñin ñivi nkínóo naa' nuun' Ndiosí' jie'e' ya núkú ñivi vá sa'a-a ya káchí' ley Moisés. Chi [káchí' tu'un Ndiosí' néé' nuun' tutu' ya].: “Ñivi ya sá'a Ndiosí' ya kínóo naa' ráa nuun' re', jie'e' ya kúneí ini' ráa re', kuteku' ráa nínkání jín re'.”¹² Soo nsú ya nánukú-ó sikúnkuvi-ó ley ví ya kúneí ini'-ó ya nsa'á Jesús jie'e' yó. Chi [káchí' tu'un Ndiosí' néé' nuun' tutu' ya].: “Ñivi, ya sa'á nì'i kuiti' ya káchí' ley, kuteku'-u jie'e' vá.”

¹³ Cristo nchunáan nká'nú re' nuun' Ndiosí' jie'e' kuachi nsa'a-ó, sáva kasi' nuun' chisónínu ley yó. Chi nno'o re' tunó'o ya chisónínu ley yó kuno'o-ó jie'e' kuachi-ó. Chi níso nuun' tutu' tu'un Ndiosí' ya: “Ntaká ñivi níntakaa nuun' yutun [jie'e' kuachi nsa'a ráa] jee chisónínu ley ráa kuno'o ráa.”¹⁴ Saáva nchunáan nká'nú Jesucristo su'va, sáva sa'á Ndiosí' ya netu' kúvi ñivi ntaká nación ya yí'í nuun' Jesucristo, ya nchisóyu'ú Ndiosí' nuun' Abraham ya sa'á re' ya netu' kuvi ráa. Jee sáva nì'in'-ó Tachi' ii' ya nchisóyu'ú re' ya tají re' nuun'-ó jie'e' kúneí ini'-ó re'.

Sín ví ley jee sín ví ya nchisóyu'ú Ndiosí'

¹⁵ Ráno'ó ñani'. Ka'an' nì' jín rán ñin tu'un nasa sá'a rá ñivi. Retún nsa'a ñin tee tratú', ni ñin ñivi ntu kúvi sikíkuini' tratú' vá, ni ntu kúvi-i nachiso-o ka' tu'un ya ya nnatú'un ráa.

¹⁶ Saájee nchisóyu'ú Ndiosí' nuun' Abraham jín nuun' ichiyúkún' re'. Nuun' tutu' niso tu'un Ndiosí' ntu káchí'-i: “jín nuun' rá ichiyúkún' nú”, ya ká'an'-a jie'e' ké'ín ñivi. Chisa' ká'an'-a jie'e' iin ni, jee káchí'-i: “jín nuun' ichiyúkún' nú”, ya kúvi-i Cristo. ¹⁷ Ya'á ví ya káchí' nì: Xí'na ka' nsanáa Ndiosí' tratú' nsa'á re' jín Abraham. Ñare njia'a Ndiosí' ley nuun' Moisés kumí' sientú' oko' uji' kuiya' kuéé ka'. Saájee ntu síkíkuini ley tratú' ya nsa'á Ndiosí' xí'nañú'ún ka'. Ni ntu síjita-a ya nchisóyu'ú Ndiosí'. ¹⁸ Chi retú táji Ndiosí' ta'vì' nuun'-ó jie'e' ya nánukú-ó sa'á-ó ya káchí' ley Moisés, nékúvi, ñare táji re' maa nsú jie'e' nchisóyu'ú re' maa, nékúvi. Chisa' njia'a Ndiosí' maa nuun' Abraham jie'e' ya nchisóyu'ú re' maa.

¹⁹ Saájee ¿na jie'e' njia'a Ndiosí' ley nuun' Moisés? Íyótiñu-u chi nnachisó re' vá sáva nastúvi-i kuachi sá'á rá ñivi, sáa chi jiá'a ráa nuun' ya káchí' ley vá. Jee su'va nnastúvi ley maa ne nkenta Jesús, ya kúvi ichiyúkún', ya nchisóyu'ú Ndiosí' nuun' Abraham. Jee Ndiosí' njia'a ley nuun' rá najiá'á' re', ya naní ángel, sáva ku'va ráa maa nuun' Moisés, sáva nakani re' maa nuun' rá ñivi Israel, chi íñf re' ma'ñú Ndiosí' jín ráa sáva ka'an' re' jín Ndiosí' jín ráa. ²⁰ Ín tee, ya íñf re' ma'ñú ñivi sáva ka'an' re' jín iin inka ráa sáva natú'ún ráa, jee ntu íñf re' ma'ñú iin ñivi ni. Soo iin ni ví Ndiosí'. Saáva ntu ñatíñú re' inka tee sáva nchisóyu'ú re' maa nuun' Abraham.

Na jie'e' íyótiñu ley

²¹ Saájee ¿á kenta ley vá síkì' ya nchisóyu'ú Ndiosí', rúja? ¡Ntúví kuiti'!, chi rétán' ntaji Ndiosí' né ni iin ley ya kúvi xitéku'-u yó níñkání jín re', nékúvi, ñare kúvi sa'á ley vá ya kínoo naa'-ó nuun' Ndiosí' jie'e' ya síkúnkuvi-ó ya káchí' ley vá, nékúvi. ²² Chisa' tu'un Ndiosí' néé' nuun' tutu', sánáa-a ya nì' ñivi ñiví yí'í chiji xintín kuachi, kuéntá' yíni'yu' ráa ini' vekaa. Sánáa-a su'va sáva ku'va Ndiosí' ya nchisóyu'ú re' nuun' rá ñivi ya ínú ini' ráa tu'un Jesús. Ku'va re' maa jie'e' kúneí ini' ráa Jesucristo.

²³ Soo ne ntiá'an nkenta kuvi kuneí ini' ñivi Jesús, maáran', ya kúvi ñivi Israel, yí'í rán' chiji xintíin ley, kuéntá' yíni'yu' rán' ini' vekaa, ne nkenta kivi' nstúvi Ndiosí' tu'un Jesús ya kuneí ini'-ó. ²⁴ Saájee ley niyo kuéntá' iin musú' ya náka rá kuáchí, jee náka-a ránu'u' ne nuun' Cristo. Náka-a ránu'u' sáva sííyo Ndiosí' kuachi rán' sáva ku'va yu'ú re' ya kinoo naa' rán' nuun' re' jie'e' ya kúneí ini' rán' Jesús. ²⁵ Soo vitan re ya nkenta kivi' ya kúneí ini'-ó Jesús, jee ntu yí'í rán' ka' chiji xintíin musú' vá, ya kúvi ley.

²⁶ Jee ntaká-órán ví nijia se'ya Ndiosí' jie'e' ya kúneí ini'-ó Cristo Jesús jee yí'í-ó chiji na'á re'. ²⁷ Chi ntaká-órán ya ñanute-ó sáva xiné'én'-ó ya yí'í-ó nuun' Cristo, jee nkenta kuvi-ó kuéntá' kúvi Cristo. ²⁸ Maáórán ya yí'í-ó nuun' Cristo Jesús, ntu sín íyó-ó nuun' Ndiosí';

sú kúvi rán' ñivi Israel áxí ñivi ntu kúvi Israel;

ni tee kúvi musú' ya nke'en ñivi, ni tee xí tiñu ya íñí núne;
ni tee jín ni ña'an;

chi iin ni kúvi ni'í-ó nuun' Ndiosí', ya yí'í-ó nuun' Cristo Jesús. ²⁹ Chi retú yí'í-ó nuun' Cristo, ñare kuéntá' ichiyúkún' Abraham kúvi rán. Jee ni'in'-ó ta'v'i' táji Ndiosí' sáni nchisóyu'ú re'.

4 ¹ Jee káchí' ni' ya'á, ya iin tee lúlí ya ni'in' ni'í re' ya kúmí táá' re'. Soo ni lúlí re', jee ntu sín íyó re' jín iin musú' ya nke'en ñivi, súníka' ito'o ni'í nantíñú táá' re' kúvi re'. ² Chi yí'í re' chiji xintíin rá ñivi ya kúmí ráa re', jee rá nantíñú re' yí'í chiji xintíin rá ñivi ya néen kuéntá' maa, ne kenta kivi' ñani tátá' re'. ³ Jee suni sukuán nno'o-ó ne ntiá'an kuni'-ó Jesús, jee nkuvi-ó kuéntá' iin tee lúlí, chi nyí'í-ó chiji xintíin rá “costumbre” sá'á ka'á ñivi ñiví, kuéntá' iin musú' nkuvi-ó.

⁴ Soo sáá nkenta tiempú' ñani Ndiosí', jee nchuichí re' se'ya re'. Jee nkaku-u chiji iin ña'an. Jee ne nkaku-u nyí'í-í chiji xintíin ley Moisés. ⁵ Nsa'á Ndiosí' su'va sáva nchunáan nká'nú Jesús nuun' re' jie'e' kuachi rá ñivi yí'í chiji ley vá, sáva sikáku re' ráa sáva nakuññi' núne ráa nuun' ley vá, sáva ni'in'

rán' ya nna̱tiin kuéntá' re' ránu'u' ya kúvi rán' se'ya re'. ⁶ Jie'e' ya kúvi-ó se'ya Ndiosí' vá nchuichí re' Tachi' ii' se'ya re' kivi-i ini' áníma'-ó, jee Tachi' ii' re' sá'á ya kúvi káchí' nijia-ó nuun' Ndiosí': "Táá' nì', tátá' nì'." ⁷ Saáva jie'e' ya nsa'á Ndiosí', ntu kúvi-órán ka' iin musú', soo kúvi-ó se'ya re'. Jee nuun' kúvi-ó iin se'ya re', jee nì'in-ó ta'vi' táji Ndiosí' jie'e' Cristo.

Náni'vi' ini' Pablo jie'e' rá ñivi ya kúneí ini' raa

Jesús ya néé' raa ñuun' Galacia

⁸ Soo ne ntiá'an koo manì' rán jín Ndiosí', nneñu'un rán na ni kúvi ya ntu kúvi ndiosí' nijia. Jee kuéntá' iin musú' sáin sátíñú ka'á nkuvi rán nuun' raa. ⁹ Soo vitan re ya mani rán jín Ndiosí'. Soo va'a ka' kachi'-ó ya mani Ndiosí' jín ráno'ó. ¿Naja kúvi ya niko rán rá "costumbre" sáin sá'á ñivi ñiví, ya ntu íyótiñu? Jee ¿naja kúvi ya kuíni rán kivi tuku rán chiji xintíin raa, sáva kuvi tuku rán iin musú' ya sátíñú ka'á rán nuun' raa? ¹⁰ Néñu'un rán rá viko sá'á rá ñivi Israel sáni káchí' ley.

Ñéñu'un rán rá kivi' ñá'nú kuéntá' yita'an sá'á raa;

néñu'un rán viko sá'á raa sáá nákuñee' yoo';

jín rá viko nánú kuiya' sá'á raa ta kuiya';

jín rá kuiya' ya néñu'un raa.

¹¹ Yú'ví' nì' ya sanaan re nsatíñú ka'á nì' ya nxiné'én' nì' tu'un Jesús nuun' rán.

¹² Jíkán' tá'ví' nì' nuun' ráno'ó ñani', ya koo rán kuéntá' maání' ya nxinóo nì' rá "costumbre" ley Moisés. Chi maání' nkenta kuvi nì' kuéntá' ráno'ó ya ntu yí'fí rán chiji ley.

Ntuná' nsá'á kini rán nu'u'. ¹³ Jee jíní' va'a rán, ya jie'e' ya nku'vi' nì' vá nkinoo nì' ñuun' rán nstekútu'ún nì' tu'un va'a Jesús nú rán ya xí'nañú'ún ka'. ¹⁴ Jee súníka nno'o rán jie'e' ya nku'vi' nì', ntu nkúníichi ini' rán nne'yá rán nu'u', jee ni ntu nkuichi ini' rán nu'u'. Chi nna̱kuatá'ví rán nu'u', kuéntá' kúvi nì' iin najiá'á' Ndiosí' vaji ne súkún, áxí kuéntá' kúvi nì' Cristo Jesús. ¹⁵ ¿Né nuun' kua'an' ya kúsíi ini' rán nékúvi? Ná'an va'a nì' jee káchí' naa' nì' maa , ya nna̱ni'vi ini' rán jie'e' nì' , ya ne tava rán nchinúún rán jee taji rán maa nuun' nì' nékúvi,

sanaan re chineí-i nu'u'. ¹⁶ ¿Á kenta ni' siki' rán ya káchí' ni' ya naá' nuun' rán, rúja? «Soo ntuví.»

¹⁷ Rá tee ká'an' sín, nú'un kuíni' ini' raa koo maní' raa jín rán. Soo nsá jiáni va'a ini' raa sa'á raa jín rán. Chi kuíni raa sa'á sín raa ráno'ó nuun' rán', sáva ku'un kuíni' ini' rán koo maní' rán jín raa. ¹⁸ Soo Sukuáni íyó va'a kukuíni' ini'-i jie'e' tiñu vá'a. Nsú kuachi sáá íni' nteñu rán. ¹⁹ Ráno'ó se'ya maání'. Nó'o ni' kuéntá' té'né ini' iin ña'an káku se'ya, chi nó'o ni' su'va nekuá' sama ini' rán ne nuún koo ini' ánima' rán jín Cristo. ²⁰ Kuíni ni' kunee' ni' jín rán ntañú'un, sáva sama ni' sáá ká'an' ni' jín rán. Chi kúnaan ni' naja kani ini' ni' jie'e' rán.

Tu'un jie'e' Agar jín Sara

²¹ Suvirán ya kuíni rán ki'i rán xintíin ley Moisés, kachi' rán nuun' ni': ¿Á ntu ntiin kuéntá' rán ya káchí' ley vá, rúsa?

²² Káchí' tu'un ley vá ya néé' nuun' tutu', ya niyo uvi' se'ya yí Abraham. ñin kúvi se'ya re' jín ña'an kúvi musú' re' ya nke'en re'. Jee inka kúvi se'ya re' jín ñasí'í maaré', ya ntu kúvi ña musú'. ²³ Se'ya ña'an kúvi musú' nkaku re' kuéntá' káku né ni iin rá suchí kuáchí. Soo se'ya ña'an ntu kúvi musú' nkaku re' chi nsikúnkuví Ndiosí' ya nchisóyu'ú re'. ²⁴ Nakani ni' iin tu'un ya kúnkunuún ká'an' ni' jie'e' rá uvi' ña'an ya'á. Núví' rá ña'an kúvi raa kuéntá' uvi' tratú' nsá'á Ndiosí'. ñin ña'an naní Agar kúvi ña musú' sáin ya nyí'í ña xintíin Abraham, jee kúvi ña kuéntá' tratú' ya kúvi ley njia'a Ndiosí' nuun' Moisés nuun' yuku Sinaí. Rá ñivi yí'í xintíin ley vá kúvi raa musú' sáin nuun' ley kuéntá' se'ya ña nkuvi musú' sáin. ²⁵ Chi Agar kúvi kuéntá' yuku Sinaí ya íni' nuun' ñu'un Arabia. Jee suni kúvi ña kuéntá' ñuun' Jerusalén ya íyó vitan. Chi rá se'ya ñuun' Jerusalén kúvi raa musú' sáin ya yí'í chiji xintíin ley vá. ²⁶ Soo ñuun' Jerusalén íyó súkún, ñuun' íni' núne ví-i kuéntá' ñasí'í Abraham ya ntu kúvi ña musú' ya ntu ké'en ñivi. Jee kúvi-ó se'ya ñuun' vá, kuéntá' náan'-ó kúvi-i. ²⁷ Chi káchí' tu'un Ndiosí' néé' nuun' tutu':

Kusii ini' nú, ña'an númá' ya ntu íyó se'ya nú.

Kanajín ya kúsíi ini' nú, suvinú ya ntu jíní' nú ya té'né' ini'.

Chi koo kue'e' ka' se'ya ña'an nkinoo nsa'á yíi ña,

nsú ka' ña'an íyó yíi.

└Nkachi' tu'un Ndiosí' jie'e' Jerusalén.」

²⁸ Ráno'ó ñani'. Kúvi-ó se'ya Ndiosí' sáni nchisóyu'ú re' nuun'-ó, kuéntá' nchisóyu'ú re' ya kaku Isaac, └ya kúvi-i se'ya ñasí'í Abraham.」 ²⁹ Soo se'ya Abraham, naní Ismael, ya nkaku re' kuéntá' káku né ni iin rá suchí kuáchí, jee nito u'vi' Ismael inka se'ya Abraham, ya naní Isaac, ya nkaku nsa'á Tachi' ii' Ndiosí'. Jee suni sukuán íyó ne vitan, └chi íyó ii' ñivi jító u'vi' ráa yó ya kúvi-ó se'ya Ndiosí'.」 ³⁰ Soo ¿Ná káchí' nuun' tutu' níso tu'un Ndiosí'? Káchí'-i: “Tava nú ña'an kúvi musú' nú kî'in' ña jín se'ya ña, chi nî'in' se'ya musú' vá ta'vi' ya nî'in' se'ya ñasí'í Abraham, ya ntu kúvi ña musú'.” Nkachi' Ndiosí' nuun' Abraham. ³¹ Saáva ráno'ó ñani', ntu kúvi-ó kuéntá' se'ya musú', chi kúvi-ó kuéntá' se'ya ñasí'í Abraham, ya ntu kúvi ña musú', └chi ntu yí'í-ó xintín ley Moisés.」

Íyó kuiñi nî'in-ó jín tu'un sá'á ya koo núne-ó.

5 ¹ Cristo nnakani núne yó, sáva kuiñi núne yó. Saáva kuiñi nî'in núne rán nuun' ley vá. Jee koto kininkava tuku rán xintín ley ya kuvi tuku rán musú' sáin.

² ¡Tiin kuéntá' rán! Chi nu'u', Pablo, káchí' nî' nuun' rán ya retú sa'á “circuncidar” rán maárán, sáni káchí' ley, ñare ntuná' íyótiñu nuun' rán ya nî'i' Cristo jie'e' rán. ³ Tukuni sánáa nî' nuun' rán ya ntáká tee ya sa'á “circuncidar” re' maáré', jee íyó re' ya sikúnkuvi re' nî'i' kuiti ya tátúní' ley vá.

⁴ Ráno'ó ya nánukú kinoo naa' rán nuun' Ndiosí' jie'e' ya núkú rán ya sa'á rán ya káchí' ley vá, ñare nsa'á sín rán maárán nuun' Cristo. Jee nxinóo rán tu'un íyó maní' ini' Ndiosí' né'yá re' ráno'ó. ⁵ Chisa' maáo, jie'e' ya kúnei ini' rán' ya sá'á Cristo, jee Tachi' ii' Ndiosí' sá'á-a ya íyó tu'un neí ini' rán' numíji'í' nétu rán' ya sa'á re' ya kinoo naa' rán' nuun' re'. ⁶ Chi ntáká-ó ya yí'í-ó nuun' Cristo Jesús, ntuná' íyótiñu koo “circuncidado”

maáo, áxí ntuví. Soo ya yíyá'vi ka' vá kúneí ini'-ó Jesús, jee ya kúneí ini'-ó maa sá'á ya kunuun-ó tá'an-ó.

⁷ Va'a kuá'an' rán ichi Cristo, nékúvi. ¿Né iin ñasi' nuun' ráno'ó ya ntu kánjiá rán ka' tu'un naa' Jesús, rúsa? ⁸ Tu'un ya'á ya síká'an' ráa ráno'ó, ntu váji-i ne nuun' Ndiosí' ya nkana re' ráno'ó kivi rán nuun' Jesús. ⁹ Tu'un ya'á kukue'e' xtaña'an-a kuéntá' levadura. Chi “retú chu'un-ó ntí' levadura nuun' ñujien jee xináa-a ni'i ka' ñujien.” ¹⁰ Kúká'nú ini' ni' ráno'ó ya nkáni sín ini' rán nuun' tu'un ya'á, chi yí'í rán nuun' Ito'o'-ó. Soo ñivi ya sísáká ráa xini' rán, Ndiosí' xinó'o maa, né ni iin tee kúvi-i.

¹¹ Soo, ráno'ó ñani', réa' stékútú'un ii' ni', nékúvi, ya íyó sá'á “circuncidar”-ó, ¿na kuvi chi jito u'vi' ii' rá ñivi ñuun' Israel nu'u? Chi réa' stékútú'un ii' ni' su'va, nékúvi, jee nkóo ka' tu'un kuníní ka' ini' ráa, nékúvi, jie'e' tu'un ya Jesús ni'i' nuun' kurúsi sáva sa'á re' ya nánitá'ví'-ó. ¹² Rá tee ya sísáká xini' ráno'ó, réa' va'a ré íchí sa'á kápú' ráa maáraa.

¹³ Chi, ráno'ó ñani', nkana Ndiosí' ráno'ó, sáva koo núne rán jee nkí'i rán xintín ley vá jín rá “costumbre”. Soo sú nées' núne rán nuun' ley, jee koto jiátínú rán maa, sáva sa'á rán ya níyo né'en ini' rán jín yikikúñu kuachi. Jee kunuun' iin inka rán tá'an rán, sáva kuvi rán musú' sáin nuun' iin inka rán, jee chineí rán iin inka tá'an rán. ¹⁴ Chi ya nsikúnkuvi-ó ni'i ya tátúní' ley, retú sikúnkuvi-ó iin ni tu'un ya tátúní' Ndiosí' ya káchí'-i: “Kunuun nú inka ñivi kuéntá' ñnúun nú maánú.”

¹⁵ Soo ré yáyí'í rán jín tu'un ká'an' rán iin inka rán, jee kenta rán siki' iin inka rán, kuéntá' kiti xéen, jee kúmí rán maarán sáva nkúvi su'va, sáva nxínáan' rán iin inka rán.

Ya níyo ini' ñivi ya ntu chí'í ráa na'á Ndiosí' jín tiñu sá'á Tachi' í' re' ini'-ó

¹⁶ Soo tu'un ya káchí' ni' nuun' rán ví ya'á: Kaka rán ichi sáni jiáni Tachi' ii' Ndiosí' ráno'ó, jee nsikúnkuvi rán tiñu ya níyo ini' rán sa'á rán jín ñuné'yú' kuachi. ¹⁷ Chi ya níyo né'en

ini' rán jiásí' nuun' ya kuíni Tachi' ii' Ndiosí'. Jee ya kuíni Tachi' ii' jiásí' ya níyo né'én ini' rán. Ñare jiásí' iin inka raa nuun tá'an raa. Sáva ntu kúvi sa'á rán né ni iin tiñu kuíni rán sa'á rán. ¹⁸ Soo retú jíká rán sání chú'un Tachi' ii' ráno'ó ichi re', ñare ntu yí'í rán chiji ley.

¹⁹ Nijin' túvi rá tiñu ya ntu chí'i ñivi na'á Ndiosí', jee sá'á raa sání níyo né'én ini' raa. Kúvi rá ya'á:

sá'á téní raa;

sá'á raa tiñu né'í;

kuá' sá'á tina' sá'á raa;

²⁰ néñu'un raa rá sántú';

sá'á tási raa;

tá'vi ini' raa né'yá raa tá'an raa;

sá'á raa tixin';

kuíni raa;

xen ini' raa;

u'vi ini' raa ya kuíni raa kene raa ka' nuun' inka ñivi;

sá'á sín raa iin inka raa tá'an raa;

jee sá'á raa ka' grupo ya ká'an' sín jee kenta siki' tá'an raa;

²¹ sá'á u'vi ini' raa né'yá raa rá nantíñu inka ñivi;

jiá'ni' raa ñivi;

nákúni raa;

sá'á raa viko né'én;

jee sá'á ví'í raa sukuán.

Jee káchí' nì' sání ya nkachi' nì' nuun' rán ya: rá ñivi sá'á rá tiñu su'va, jee nsá nni'in' raa ta'vi' ya kivi raa na'á Ndiosí' nuun' tátún' re'.

²² Soo suni túvi rá tiñu sá'á Tachi' ii' Ndiosí' ini' ñivi kuéntá' túvi rá vixí' kúun yutun. Sá'á re' ya ñivi:

ñnúun raa tá'an raa;

ñú'un tu'un íyó sî ini' ánima' raa;

néé' ñunkúun raa jín tá'an raa;

ká'nú ini' raa;

kúvá'a ini' raa;

mani ini' raa;

nāa' rāa nuun' rá tá'án rāa yā kúká'nú ini' rá ñivi rāa;

²³ masú ini' rāa;

náke'en rāa maárāa.

Ntu íyó ni ñin ley yā chikuachi siki' ñivi sá'á rá tiñu ya'á.

²⁴ Saájee rá ñivi yí'í nuun' Cristo Jesús, ña'ni' rāa yā níyo né'én ini' rāa nuun' kurúsi, jín ne yā né'én yā nó'ón' ini' rāa sa'á rāa, jín ne yā né'én yā títí rāa, sáva nkúnei ka' yā níyo ini' rāa jín maárāa. ²⁵ Nuun' xitéku' Tachi' ii' Ndiosí' yó jín Ndiosí', saájee kaka-ó ichi nāa' sáni jiáni Tachi' ii' re' yó.

²⁶ Koto ñú'un vixi' ini'-ó, ni Nsíkítí-ó ini' ñin inka-ó, jee ni nkóo u'vi ini'-ó kune'yá-ó rá nantíñú ñin inka-ó.

Chineí-ó ñin inka-ó

6 ¹ Ráno'ó ñani', ré ñin tá'án rán nkininkava nuun' kuachi, suvirán yā sá'á sáni kuíni Tachi' ii' Ndiosí', jee nachu'un tuku rán máá ichi vá'a. Ka'an' masú ini' rán jín-i. Jee nito koo rán maárán, sáva nsíkúvi ini' rán nuun' kuachi vá. ² Chineí tá'án rán né ni ñin yā nó'o tá'án rán. Chi sukuán sikúнкуvi rán ley yā tátúní' Cristo. ³ Ré ñin ñivi ká'vi téyí ini', súníka' ntuná' kúvi-i, jee xíná'ví-i maáa. ⁴ Soo ta ñin ñivi kototúní' maáa jie'e' tiñu sá'á-a. Ñare nuun' sa'á va'a rán, kúvi kusii téyí ini'-i jie'e' yā sá'á-a jee nkúvi sa'ánuún-u maáa jín inka ñivi. ⁵ Chi ta ñin-ó kuneenuun'-ó sikúнкуvi-ó tiñu sá'á-ó.

⁶ Jee ráno'ó yā súkuá'a rán tu'un Ndiosí', chineí tá'án rán rá tee xíné'én' maa nuun' ráno'ó jín ni'i nuun' yā vá'a kúmí rán.

⁷ Koto xíná'ví rán maárán. Chi ni ñin ñivi nkúvi sa'á kátá ini' rāa nuun' Ndiosí'. Chi sáni sá'á ñin ñivi, suni sukuán ni'in'-i, kuéntá' ñin tee táji tata', nání'in re' tata' sáni yā ntaji re'. ⁸ Chi retú kivi-ó ichi yā níyo né'én ini'-ó sa'á-ó jín yikikúñu kuachi-ó, jee su'va íyó-ó kuéntá' ñin tee táji. Chi vaji ne nuun' yā níyo né'én ini'-ó ñin tata' sá'á-ó. Ni'in'-ó yā stívi-ó maáo, yā koo-ó kuéntá' ní'i-ó nuun' Ndiosí'. Jee retú kivi-ó na'á Tachi' ii' Ndiosí', ni'in'-ó ñin tata' sá'á-a yā sikúteku' Tachi' ii' yó nínkání jín Ndiosí'.

⁹ Koto núun ini'-órán sa'á-ó ya vá'a. Chi kenta kivi' ñani Ndiosí' ya ni'in'-ó ta'vi' taji re', kuéntá' ní'in'-ó tata' sá'á-ó, retú ntu niko ini'-ó sá'á-ó ya vá'a. ¹⁰ Saáva sáá kenta íyó, jee sa'á-ó ya vá'a nuun' ni'i. Jee ya ñá'nú ka' vá íyó sa'á-ó ya vá'a nuun' rá ñanitá'án-ó ya kúneí ini' raa Jesús.

Nnakutíñú Pablo jín tu'un nuun' ni'i ya nkachi' re'

¹¹ Kune'yá rán máá rá letra ká'nú ka' ví ya néé' nuun' tutu' ya'á chi ntee ni' maa nuun' rán jín na'á maání'.

¹² Rá tee ya kuíni kinoo va'a raa nuun' rá inka ñivi jie'e' ya sá'á raa, suviráa ví ya tétuvi raa ya sikúнкуvi rán “costumbre” ñuun' Israel ya sá'á “circuncidar” rán maárán. Sá'á raa su'va sáva nkóto u'vi' rá ñivi raa jie'e' tu'un ya ni'i' Jesús nuun' kurúsi jie'e'-ó. ¹³ Chi ni maáráa, ya sá'á raa “circuncidar”, ntu síkúнкуvi raa ley Moisés. Soo kuíni raa ya sa'á “circuncidar” rán maárán, sáva ka'an' téyíí raa jie'e' ya nsikúнкуvi raa “costumbre” vá jín ntí' yíkikúñú rán. ¹⁴ Soo maání' ntuná' ká'án' téyíí ni'. Kuachi ka'an' téyíí ni' jie'e' ya ni'i' Ito'o'-ó Jesucristo nuun' kurúsi jie'e'-ó. Chi jie'e' yukuán jee kúvi kuéntá' ní'i' rá ñujiín' jiá'nu ñivi ñiví nuun' kurúsi nuun' ni'. Chi suni kúvi kuéntá' ní'i' ni' nuun' rá ñujiín' vá, chi ntu yí'í ni' ka' chiji na'á rávva. ¹⁵ Chi nuun' yí'í-ó nuun' Cristo Jesús, ntuná' íyótiñu ré sa'á “circuncidar”-ó áxí nsá sa'á “circuncidar”-ó. Soo ya yíyá'vi ka' ví ya sá'á Ndiosí' ya nújiáá-ó. ¹⁶ Ntaká rá ñivi ya jíka raa sáni káchí' tu'un ya'á ya káchí' ni', jee na ka' kuneé' va'a raa ka', jín ya kuná'ví ini' Ndiosí' raa, ne rá ñivi íñí jín Ndiosí' ya kúneí ini' raa Jesús ya kúvi raa ichiyúkún' Israel.

¹⁷ Ne vitan ré, koto stáñá'án ni iin ka' ñivi nu'u'. Chi néé' rá yanta nuun' yíkikúñu ni' nuun' nito u'vi' ñivi nu'u' jie'e' Jesús. Kúvi vá kuéntá' jerú' ya stúvi ya musú' Jesús ví ni'.

¹⁸ Ráno'ó ñani'. Na ka' koo maní ini' Ito'o'-ó Jesucristo ka' jín rán. Sukuán koo, Amén.